

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.III.275/2010/5.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2010. év június hó 29. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A család büntette és más bűncselekmény miatt P.F. ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt és védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Pest Megyei Bíróság 20.B.24/2008/9. számú, és a Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.16/2009/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Pest Megyei Bíróság a 2008. november 24-én kelt 20.B.24/2008/9. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett hivatali visszaélés büntetében és folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében, s ezért őt halmazati büntetésül 1 év 6 hónapi börtönbüntetésre ítélte, amelynek végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a következő.

P.F. 1987-től 2006-ig a városi bíróság mellett működő önálló bírósági végrehajtó volt, aki a feladata ellátásához szükséges jogszabályokat ismerte, megfelelő szakképzettséggel rendelkezett és

végrehajtói szakvizsgát is tett. Dr. Cs.I.J. és dr. V.Zs. között házassági vagyonközösség megosztása iránti per indult, amelyben dr. Cs.I.J. kérte a bíróságtól a közös vagyonukhoz tartozó, és a Budapest Banknál vezetett 1.395.571 forint egyenlegű deviza betétszámla, valamint az ING Banknál vezetett 3.804.212 forint egyenlegű forintszámla zárlatát.

A Pest Megyei Bíróság a 2003. december 9-én kelt 6.P.24790/2003/2. számú végzésével biztosítási intézkedésként elrendelte a fenti számlákon nyilvántartott pénzösszegek zárlatát. A Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara elnöke 2004. január 16-án az ügyet P.F. végrehajtóra osztotta, aki 2004. január 27-én a 89.V.90/2004. számú intézkedésével megkereste a Budapest Bank Rt-t a deviza betétszámla, valamint az ING Bank Rt-t a forintszámla zárolása végett. Az ING Bank a forintszámlát zárolta, a Budapest Bank azonban tájékoztatta, hogy a betétszámla 2003. december 11-én megszűnt és annak egyenlegét egy kapcsolódó deviza folyószámlára vezették át.

P.F. az intézkedéseiről tájékoztatta dr. Cs.I.J.-t, majd az ügyet irattárba helyezte.

Dr. V.Zs. 2004. március 1-jétől egyéni ügyvéd lett, ezért a Budapest Bank Rt-nél vállalkozói számlát, ügyvédi letéti számlát, valamint devizaszámlát nyitott. A korábban zárolt folyószámlákon lévő összegek nem érték el dr. Cs.I.J. követelésének mértékét, ezért elhatározta, hogy a biztosítási intézkedést az alperes - végzésben nem szereplő - vagyontárgyaira is kéri kiterjeszteni. Ennek megfelelően követelésének összegét közölte a terhelttel, majd 2004. március 5-én kelt beadványában indítványozta, hogy a végrehajtást az alperes Budapest Banknál vezetett bankszámlájára és személygépkocsijára, valamint ingatlanára is terjesszék ki. A terhelt tisztában volt azzal, hogy nincs lehetőség arra, hogy a végrehajtó a biztosítási intézkedést a végzésben nem szereplő vagyontárgyakra kiterjessze. Azt is tudta, hogy követelésének biztosításával dr. Cs.I.J. kedvezőbb helyzetbe kerül. Ennek ellenére 2004. március 10-én megkereste a Budapest Bankot dr. V.Zs. számlájának zárolásáért, valótlanul arra hivatkozva, hogy a zárolást a Pest Megyei Bíróság a 6.P.24790/2003/2. számú végzésével rendelte el. A bank ugyanakkor 2004. március 16-án átiratával közölte, hogy a végrehajtói intézkedésnek eleget tett. P.F. ezen intézkedéseiről is tájékoztatta dr. Cs.I.J.-t és egyben felhívta a figyelmét arra is, hogy dr. V.Zs. egyéb vagyontárgyaira a biztosítási intézkedés elrendelését kérheti a bíróságtól. A 2004. április 1-jei beadványában dr. Cs.I.J. a terhelnél indítványozta, hogy kérje be a Budapest Banktól dr. V.Zs. ott vezetett más számláinak számát, s azok zárolását is rendelje el. A terhelt ekkor is tisztában volt azzal, hogy ilyen adatok bekérésére nem jogosult. Ennek ellenére azért, hogy dr. Cs.I.J.-t kedvezőbb helyzetbe hozza,

2004. április 8-án megkereste a Budapest Bank Rt-t az alperes bankszámláinak közléséért, amelyben jogalap nélkül a Vht. 7.§-ának (5) bekezdésére hivatkozott. Mivel a vezetéknévben elírás történt, a bank 2004. április 21-én levélben tájékoztatta, hogy ilyen nevű személy nem vezet számlát a banknál. A terhelt ismételten tájékoztatta dr. Cs.I.J.-t, aki megtudta dr. V.Zs. vállalkozói számlájának a számát, majd ennek ismeretében 2004. augusztus 24-én levélben felhívta a terheltet a Budapest Bank ismételt megkeresésére és a számla zárolására. A terhelt - bár tudta, hogy ilyen intézkedés tételére nem jogosult - eleget tett dr. Cs.I.J. kérésének.

Ezt követően a számla terhére az OTP Bank Rt. fiókjánál 2004. augusztus 25-én 380.000 forintra, majd augusztus 30-án 3.420.000 forintra azonnali beszédési megbízást nyújtott be, amely intézkedés jogalapjaként a Vht. 82/A.§-át jelölte meg. Az ügyben végrehajtandó pénzkövetelés nem volt, így az intézkedés jogalapja ez alkalommal is hiányzott. Ennek alapján azonban a Budapest Bank Rt. dr. V.Zs. számlájáról a végrehajtónak az OTP Bank Rt.-nél vezetett számlájára 2004. augusztus 26-án 380.000 forintot, augusztus 31-én pedig 2.438.121 forintot, szeptember 1-jén 178.703 forintot, míg szeptember 9-én 50.000 forintot utalt át, amelyről a terhelt értesítette dr. Cs.I.J.-t. Miután dr. V.Zs. a végrehajtási cselekményről tudomást szerzett, végrehajtási kifogást terjesztett elő és ennek alapján a Városi Bíróság a 2004. szeptember 29-én meghozott 1403-Vh.879/2004/6. számú végzésével a végrehajtási eljárást felfüggesztette. P.F. miután erről tudomást szerzett, megkereste dr. Cs.I.J.-t és kérte a pénz visszautalásához a hozzájárulását, aki ezt megtagadta, azonban ennek ellenére 2004. október 11-én a 3.046.824 forintot dr. V.Zs. számlájára visszautalta azzal, hogy egyidejűleg a számlát zároltatta. A Városi Bíróság 2004. december 8-án meghozott és a Pest Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 2005. május 18-án jogerős 8.Pkf.20406/2005/7. számú végzésével felhívta a terheltet, hogy a számlát a biztosítás alól, míg az elkülönített 3.046.824 forint letétként kezelését oldja fel. A terhelt e végzésben foglaltaknak eleget tett.

Az ítélet ellen kizárólag a terhelt és a védője jelentett be fellebbezést felmentés végett. Az ügyben eljáró Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a 2009. június 5. napján jogerős 5.Bf.16/2009/5. számú ítéletével a folytatólagosan elkövetett hivatali visszaélés büntettét és a folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségét egységesen 3 rendbeli közokirat-hamisítás büntettének minősítette, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős határozatok ellen a terhelt védője a Be. 416.§ (1) bekezdésének c), és a súlyosítási tilalom megsértése kapcsán

gyakorlatilag a d) pontjára hivatkozással nyújtott be felülvizsgálati indítványt. Álláspontja szerint az első- és a másodfokú bíróság ítélete törvénysértő, mivel törvényes vád hiányában jártak el és hoztak bűnösséget megállapító határozatot, továbbá a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság határozata törvénysértő az okból is, hogy a súlyosítási tilalom megsértésével minősítette a terhelt cselekményeit 3 rendbeli közokirat-hamisítás büntettének. A felülvizsgálati indítvány sérelmezi, hogy az alapvádirat közlését követően a vád kiegészítéséről csupán a 2008. november 24-én megtartott tárgyaláson értesültek, annak kézbesítésére nem került sor.

A védő szerint sem az alapvádirat, sem a kiegészített vádirat nem felel meg a Be. 2.§ (2) bekezdésében megfogalmazott törvényes vád követelményének. A vádirat ugyanis a cselekmények minősítésére figyelemmel a jogtalan haszonszerzési célzatra vonatkozóan utalást sem tartalmazott, de a kár, illetve a kár bekövetkeztének a lehetőségével sem foglalkozott. Ezen túlmenően a vád még a kiegészítése után sem tartalmazta a magánokirat-hamisítás tényállási elemeit. Sérelmezi, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Btk. 275.§ (1) bekezdés b) pontja szerint minősítette a terhelt cselekményeit, amelynek a büntetési tétele 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztés, így halmazati büntetés kiszabás esetén a felső határ akár 7 és fél évig is terjedhet annak ellenére, hogy a terhelt terhére az ügyészség fellebbezést nem jelentett be, így a súlyosítási tilalom sérelmet szenvedett.

Mindezek alapján a védő a törvényes vád hiánya okán a terhelttel szemben indított büntetőeljárásnak a Be. 267.§ (1) bekezdés j) pontja alapján történő megszüntetését, míg a súlyosítási tilalom megsértése kapcsán a másodfokú bíróság határozat megváltoztatásával, a Be. 427.§ (1) bekezdés c) pontja szerint a törvénynek megfelelő határozat meghozatalát indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1050/2010. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta. Álláspontja szerint a vád módosítás közlésének elmaradása csupán relatív eljárási szabálysértés, a súlyosítási tilalom sem szenvedett sérelmet és a vád, valamint a vád kiegészítése minden olyan tényállási elemet rögzített, amelyek a cselekmények jogi elbírálásához szükségesek. Ezért a határozatok hatályában fenntartását indítványozta.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

Téves ugyanis azon hivatkozás, miszerint az alapügyben eljáró bíróságok törvényes vád hiányában jártak volna el, és ezért a Be. 373.§ (1) bekezdés I/c) pontjában írt abszolút hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés valósult meg.

Kétségtelen, hogy a vád benyújtására 2005. szeptember 1-jén került sor, viszont a vád módosítása 2008. március 3-án történt meg a bíróság első tárgyalási napján, így a vád törvényességének vizsgálata során már a 2006. évi LI. törvény 1.§-ával megállapított, és 2006. július 1. napjával hatályos Be. 2.§ (2) bekezdése az irányadó.

A Be. 2.§ (2) bekezdése szerint törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi.

Nem kétséges - és ezt a felülvizsgálati indítvány sem vonta kétségbe -, hogy jelen ügyben a vádirat megfelelt a törvényben megkívánt formai követelményeknek, vagyis rendelkezett alaki legitimitációval.

Kétségtelen, hogy a vádiratnak meg kell felelnie azoknak a minimális tartalmi követelményeknek is, amelyek a Be. 2.§ (2) bekezdése értelmében a törvényes vád konjunktív feltételei.

Az indítvány ezzel kapcsolatos hivatkozására figyelemmel vizsgálándó, hogy a kiegészített vádirati tényállás tartalmazza-e a terheltnek a büntető törvénybe ütköző pontosan körülírt cselekményét.

A vád tárgyává tett cselekmény körülírása akkor pontos, ha a történeti tényállás - az események leírása - hiánytalanul tartalmazza valamely bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek megfelelő konkrét tényeket. A vád törvényessége szempontjából tehát nem azt kell vizsgálni, hogy a cselekmény leírása mennyiben felel meg a cselekmény ügyészi minősítésének.

A Be. 2.§ (4) bekezdésében írtak szerint ugyanis a bíróságot nem köti az ügyész jogi álláspontja a cselekmény minősítését illetően, attól változatlan tényállás mellett belátása szerint eltérhet, miként az a jelen ügyben is történt, mind az első-, mind a másodfokú eljárásban.

Tény, hogy a Pest Megyei Ügyészség Nyomozó Hivatala által Nyom.495/2004. számon még 2005. augusztus 17-én kelt és a bírósághoz benyújtott vádirata az ott rögzített tényállás alapján a terhelt cselekményeit a Btk. 318.§ (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntetteként, valamint a Btk. 276.§-ába ütköző és aszerint minősülő magánokirat-hamisítás vétségeként értékelte, ám a 2008. március 3-án tartott tárgyaláson jelezte, és ezen a napon írásban is benyújtva módosította jogi álláspontját, és - a tényállást is pontosítva - a terhelt családi

cselekményét a Btk. 225.§-ába ütköző hivatali visszaélés büntettének minősítette.

A tényállást kiegészítette azzal, hogy P.F. terhelt dr. Cs.I.J. határozott fellépésétől megijedve úgy döntött, hogy jogszerűtlenül a bírósági határozatban nem említett számlákat is végrehajtás alá fogja vonni, mégpedig a határozattól eltérően nem zár alá vétel, hanem beszédési megbízás kiadása útján. Ennek megfelelően az ügyészség a terheltet immár a Btk. 225.§-ába ütköző hivatali visszaélés büntettével és a Btk. 276.§-ába ütköző magánokirat-hamisítás vétségével vádolta.

A Budakörnyéki Bíróság a 2008. március 3-án kelt 16.B.1339/2005/7-I. számú végzésével az ügyet a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Pest Megyei Bírósághoz tette át.

Ezt követően a Pest Megyei Bíróság a kiegészített tényállást és a megváltoztatott minősítést is figyelembe véve folytatta le a bizonyítási eljárást, és a terhelt bűnösségének megállapításakor is a vádiratban rögzített események alapulvételével hozta meg döntését.

Tény ugyanakkor az is, hogy az eredeti vádirat a csalás büntettére utalás mellett a terhelt jogtalan haszonszerzésére utaló tényeket nem rögzített, ám ez a tényállás kiegészítésére és a minősítés megváltoztatására figyelemmel, az eredeti vádon már nem kérhető számon. Márcsak azért sem, mert a bíróságnak a Be. 2.§ (4) bekezdésében írtak szerint az ott rögzített tények alapján kell elbírálni, hogy a vádirati tényállás alkalmas-e bűncselekmény megállapítására vagy sem, és ha igen, akkor az a büntető törvény melyik tényállásába ütközik.

Ennek megfelelően járt el a Fővárosi Ítéltábla, amikor arra a jogi álláspontra helyezkedett, hogy a terheltnek az ítéleti tényállásban rögzített cselekményei - egységesen - a Btk. 275.§ (1) bekezdés b) pontjába illeszkednek.

Nem jelenti a vádelv sérelmét az sem, ha a másodfokú bíróság a változatlan és releváns tények alapján a vádirattól és az elsőfokú bíróság döntésétől eltérő jogi következtetéseket von le a cselekmény motívumát, vagy a terhelt célzatát illetően.

Összességében tehát sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem sértette meg a Be. 2.§ (2) bekezdésében írt vádelvet, mivel mind formailag, mind tartalmilag törvényes vád alapján jártak el, és állapították meg a terhelt büntetőjogi felelősségét.

Kétségtelen, hogy a Btk. 225.§ (1) bekezdésében írt hivatali visszaélés büntettének büntetési tétele három évig, míg a Btk.

275.§ (1) bekezdésében meghatározott hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntetettének büntetési tétele öt évig terjedő szabadságvesztés, ám a cselekmények súlyosabb minősítése ellenére nem sérült a súlyosítási tilalom elve.

A Be. 354.§ (1) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság által felmentett vádlott bűnösségét megállapítani, a vádlott büntetését, illetve büntetés helyett alkalmazott intézkedést súlyosítani csak akkor lehet, ha a terhére fellebbezést jelentettek be. Ez irányadó akkor is, ha a másodfokú bíróság a Be. 353.§ alapján bizonyítást vesz fel és annak eredményeként súlyosabb bűncselekmény állapítható meg.

Az eljárási törvény szabályozása szerint a súlyosítási tilalom megfogalmazása olyan jogorvoslati garancia, amely megakadályozza, hogy a terhelt terhére bejelentett fellebbezés hiányában a terhelt bűnösségét megállapítsák, vagy vele szemben súlyosabb joghátrányt alkalmazzanak. Ez azonban kizárólag a büntetőjogi szankciók hátrányos megváltoztatását vagy alkalmazását érinti, amely nem képezheti akadályát annak a törvényességi követelménynek, hogy a másodfokú bíróság a terhelt cselekményeit a hatályos anyagi büntetőjog szabályai szerint minősítse a törvényesség helyreállítása érdekében.

A Fővárosi Ítéltábla tehát a terhelt cselekményei minősítésének megváltoztatásával - súlyosabb szankció alkalmazásának hiányában, érintetlenül hagyva az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetést - nem sértette meg a Be. 354.§-ában szabályozott súlyosítási tilalmat. (BJD. 2247.)

A kifejtett indokoknak megfelelően a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványnak sem a törvényes vád hiányával, sem a súlyosítási tilalom megsértésével kapcsolatos jogi okfejtését nem találta megalapozottnak, és a Be. 423.§ (5) bekezdésében írt jogkörében eljárva egyéb, a Be. 416.§ (1) bekezdés c) pontját megalapozó eljárási szabálysértést sem észlelt.

Ekként a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatokat a Be. 426.§-a alapján hatályában fenntartotta.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, illetve a 416.§ (4) bekezdésének b) pontja alapján nincs helye.

Budapest, 2010. június 29.

*Dr. Akáczt József s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán s.k. előadó
bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró.*

A kiadmány hitelélül:

írnok

MV